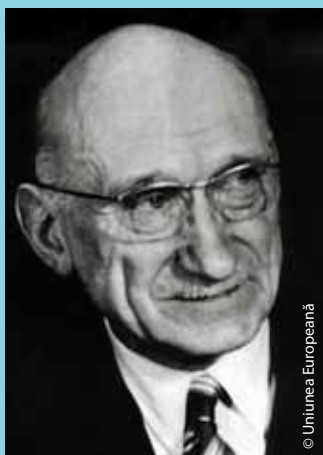

Robert Schuman: arhitectul proiectului de integrare europeană

Robert Schuman 1886 - 1963

Om de stat Robert Schuman, jurist eminent și ministru francez al afacerilor externe în perioada 1948-1952, este considerat unul dintre părinții fondatori ai Uniunii Europene.

Schuman s-a născut la Luxemburg, iar situarea acestei regiuni în vecinătatea graniței franco-germane și-a pus amprenta asupra sa. În ciuda experiențelor trăite în Germania nazistă sau poate tocmai ca urmare a acestora, a recunoscut că numai o reconciliere de durată cu Germania ar putea constitui baza unei Europe unite. Deportat în Germania în 1940, a reușit să fugă doi ani mai târziu și s-a alăturat rezistenței franceze. În ciuda acestei experiențe, nu a încercat niciun resentiment când, după terminarea războiului, a devenit ministru al afacerilor externe.

În colaborare cu Jean Monnet, a elaborat planul Schuman, celebru în lumea întreagă, pe care l-a prezentat la data de 9 mai 1950, considerată astăzi data nașterii Uniunii Europene. Planul propunea exercitarea unui control comun asupra producției de cărbune și oțel, materiile prime cele mai importante pentru industria armamentului. Ideea de bază era aceea că o țară care nu deține controlul asupra producției de cărbune și oțel nu va avea mijloacele necesare pentru a lupta într-un război.

Schuman l-a informat pe Konrad Adenauer despre acest plan; cancelarul german a recunoscut imediat șansa care i se oferea Europei de a trăi în pace și a acceptat. La scurt timp după aceea, guvernele Italiei, Belgiei, Luxemburgului și Țărilor de Jos au reacționat și ele pozitiv. Cele șase state au semnat acordul de instituire a Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului, la Paris, la 1 aprilie 1951. Astfel, istoria Uniunii Europene a început printr-o inițiativă de pace.

Schuman a contribuit și la elaborarea unei politici europene de apărare comună. De asemenea, între 1958 și 1960, a fost președinte al Parlamentului European.

Primii ani de viață

Robert Schuman a avut o origine cu adevărat europeană: s-a născut la 29 iunie 1886 la Luxemburg; tatăl său era de origine franceză, dar a devenit german când regiunea în care locuia a fost anexată de către Germania, iar mama sa era luxemburgheză. Schuman s-a născut cetățean german. A devenit francez în 1919, după Primul Război Mondial, când regiunile Alsacia și Lorena au fost restituite Franței.

Înainte de război, a studiat dreptul, economia, filosofia politică, teologia și statistica la universitățile din Bonn, München, Berlin și Strasbourg și a obținut o diplomă în drept cu cea mai înaltă distincție de la Universitatea din Strasbourg. După absolvire, și-a înființat propria societate civilă de avocați la Metz, în 1912. Doi ani mai târziu a izbucnit Primul Război Mondial. Schuman a fost scutit de serviciul militar din motive medicale. După încheierea războiului, a devenit activ în politică, începându-și cariera în sistemul serviciilor publice ca membru al Parlamentului francez pentru regiunea Moselle.

La începutul celui de-al Doilea Război Mondial, Schuman era ministru adjunct în guvernul francez. A devenit activ în rezistența franceză în timpul războiului și a fost luat prizonier. Reușind cu greu să scape de deportarea în lagărul de concentrare de la Dachau, a fugit în zona „liberă” a Franței, unde s-a ascuns după invazia naziștilor. Ascuns și dat în urmărire, contra unei recompense de 100 000 de mărci ale Reich-ului german, i-a sfidat pe germani pentru următorii trei ani. A refuzat invitația liderului francez de Gaulle aflat în exil de a merge la Londra, preferând să rămână cu compatrioții săi în Franța ocupată de naziști.

După război, a revenit în politica națională, ocupând o serie de funcții la nivel înalt: întâi a fost ministru de finanțe, apoi prim-ministru în 1947, ministru al afacerilor externe în perioada 1948-1952 și ministru al justiției în perioada 1955-1956. A fost negociator-cheie al unor tratate și inițiative importante precum Consiliul Europei, Planul Marshall și NATO, toate acesta vizând consolidarea cooperării în cadrul Alianței de vest și unificarea Europei. Însă Schuman a devenit foarte cunoscut datorită a ceea ce se numește astăzi „Declarația Schuman”, în care a propus Germaniei și celorlalte țări europene să conlucreze pentru unificarea intereselor economice. Era convins că, datorită acestei colaborări, războiul va deveni „nu doar de neconceput, ci practic imposibil”.

Declarația Schuman

Într-un discurs rostit la 9 mai 1950, inspirat și elaborat în cea mai mare parte de Jean Monnet, Schuman a propus plasarea producției franco-germane de cărbune și oțel sub o înaltă Autoritate comună. Această organizație era deschisă participării și altor țări europene.

Cooperarea avea să fie concepută astfel încât să creeze interese comune la nivelul țărilor europene, ceea ce ar conduce la integrarea politică treptată, o condiție pentru pacificarea relațiilor dintre state: „Uniunea Europeană nu se va forma într-o singură etapă, sau în conformitate cu un singur plan. Aceasta

va fi construită prin realizări concrete care creează mai întâi o solidaritate de facto. Unificarea națiunilor din Europa necesită eliminarea vechii opoziții dintre Franța și Germania”.

Discursul său nu a fost ignorat și ca dovadă cancelarul german Adenauer a dat rapid un răspuns pozitiv. La fel au făcut și guvernele din Țările de Jos, Belgia, Italia și Luxemburg. În termen de un an, la 18 aprilie 1951, cei șase membri fondatori au semnat Tratatul de la Paris, prin care s-a creat Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului – prima comunitate europeană supranațională. Această organizație fără precedent a pregătit terenul pentru Comunitatea Economică Europeană și ulterior pentru Uniunea Europeană, care este condusă și în prezent de tipul de instituții europene inovatoare concepute în 1950.

Cu toate acestea, eforturile sale nu s-au oprit aici. A devenit un mare promotor al continuării integrării printr-o Comunitate Europeană de Apărare, iar în 1958 a devenit primul președinte al instituției care a precedat actualul Parlament European. În momentul în care a părăsit această funcție, Parlamentul i-a acordat titlul de „părinte al Europei”. Datorită importanței „Declarației Schuman”, pe care a prezentat-o la data de 9 mai 1950, această zi a fost desemnată „Ziua Europei”. Mai mult decât atât, în onoarea muncii sale de pionierat pentru o Europă unită, zona din Bruxelles unde își au sediul mai multe instituții ale Uniunii Europene îi poartă numele.

Schuman rostind faimosul discurs din data de 9 mai 1950, sărbătorită astăzi ca dată de naștere a UE.